

VISIE

EXTRA EDITIE VOOR LEDEN VAN HET ACV

bpost
PB-PP1
BELGIËM - BELGIQUE

14 | WEST-VLAANDEREN | 14.09.2023 | MAANDELIJKE UITGAVE | VOLGEND NR 23.09.2023

14 | JAARGANG 79 | PRO6000 | AFGIFTEKANTOOR BRUSSEL X | JAARGANG 79 | PRO6000 | AFGIFTEKANTOOR BRUSSEL X

1 op de 50 arbeiders onder loonbeslag

Waarom mensen met een pensioen meer **vertrouwen**

Mijn kind is ziek en mijn verlof is op. **Wat te doen?**

Factcheck Is de stop op de huurindexering nog nodig?

West-Vlaanderen Is arbeidsmigratie dé oplossing?

Werken, dat moest toch meer lonen?

– Foto's **voornaam naam**

IHet hield het begin van de zomer nog een beetje spannend. Kwam ze er of kwam ze er niet, de fiscale hervorming. Drie jaar lang werkte minister Vincent Van Peteghem (CD&V) eraan. En in juli was het erop of eronder. Het werd eronder. Het siert Van Peteghem dat hij is blijven doorgaan. Maar hij had beter kunnen weten. Het pleit was al beslecht toen het VBO – de lobbygroep van bedrijven en aandeelhouders – vorig jaar te kennen gaf dat een fiscale hervorming voor hen niet meer hoefde. Ze voelden nattigheid. Bizar, want de bedoeling van Van Peteghem was om de lasten op arbeid te verlagen. De minister verklaarde in Visie dat iedereen 835 euro netto zou overhouden aan zijn hervorming. Iets wat de werkgevers altijd vragen.

Op aanvuren van de aandeelhouderslobby gingen het VBO en de liberale regeringspartijen en echter steigeren. Het hemd is blijkbaar nog altijd nader dan de rok. Open VLD had nog

enige premier-schroom, maar de MR van Bouchez ging voluit in de remmen. De werkgeversorganisaties en de liberalen, die altijd roepen dat mensen meer moeten overhouden, dat werken meer moet lonen: ze waren blijkbaar plots van gedacht veranderd. Het verschil tussen politieke praatjes en waar het echt om gaat werd pijnlijk duidelijk.

Sommige regeringsleden hebben de moed nog niet opgegeven. En zeggen dat ze nog altijd voor een belastinghervorming willen gaan. Ik help het hen te hopen. En in het ACV zullen ze altijd een bondgenoot vinden. Maar op tien maanden voor verkiezingen gaat dit hoogstwaarschijnlijk niet meer gebeuren. Partijen zijn nog meer dan anders in campagnemodus en gunnen elkaar die hervorming niet meer, los van het algemeen belang.

Wat dan de vraag oproept hoe de afspraak in de Groep van Tien over de verhoging van het minimumloon, met opnieuw 35,7 euro op 1

april 2024, tot uitvoer kan worden gebracht. De regering had beloofd dat een verhoging van het brutoloon tot 50 euro netto zou opleveren ... via de aangekondigde fiscale hervorming. Die er dus niet komt. We zullen daarover in komende weken actie vragen aan de regering. De begrotingsopmaak in oktober is de laatste kans voor de regering om haar belofte gestand te doen. Want werken moet meer lonen, zeker voor laagste lonen. Ik ben benieuwd of de liberalen zich dat ook opnieuw zullen herinneren. ■

Marc Leemans, voorzitter ACV

VDAB

Werkzoekenden kiezen voortaan zelf bemiddeling

Sinds 1 september kunnen werkzoekenden zelf kiezen bij welke organisatie ze intensieve bemiddeling en begeleiding volgen. Ze krijgen daarvoor vouchers van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB). De vouchers zijn bedoeld voor de werkzoekenden die klaar zijn om de stap naar werk te zetten, maar die persoonlijke en intensieve bemiddeling kunnen gebruiken om de match te maken met een vacature.

Karim Dibas van de werkzoekendenwerking van het ACV is positief, maar waarschuwt: 'De vouchers zijn enkel voor wie arbeidsmarktrijp is. VDAB beslist dus nog steeds zelf of mensen in aanmerking komen voor bemiddeling via vouchers of niet. Werkzoekenden met een medisch probleem zullen nog steeds worden doorverwezen naar het Gespecialiseerd Team Bemiddeling (GTB), dat de nodige doelgroepexpertise heeft. Ook wie in eerste instantie een voortraject of opleiding nodig heeft, komt niet meteen in

aanmerking voor de vouchers.'

Daarnaast wordt het volgens Dibas voor werkzoekenden een uitdaging om bij de juiste bemiddelaar terecht te komen. 'Veel werkzoekenden kennen het landschap niet. VDAB controleert de kwaliteit van de organisaties wel, maar daar houdt het op.' Het ACV heeft hier een belangrijke rol, meent Dibas. 'Op onze infosessies voor nieuwe werkzoekenden informeren we mensen over hun rechten en plichten en over wat ze van een kwalitatieve begeleiding en bemiddeling mogen verwachten. Zo maken we mensen ook duidelijk wat hen gevraagd mag worden en wat niet, als ze moeten ingaan op een vacature. Denk bijvoorbeeld aan de wettelijke limieten aan de reistijd naar het werk. Het gevaar bestaat dat organisaties de regelgeving niet meteen naleven zoals de VDAB dat doet. Het is dus belangrijk dat wie in zee gaat met een andere bemiddelaar, zich goed laat informeren en voldoende op de hoogte is van zijn rechten en plichten.' ■

OPLEIDING

Knelpuntpremie goedgekeurd

Wie tussen 15 en 64 jaar is, al even niet aan het werk is, geen vervangingsuitkering krijgt, én aan een knelpuntberoepsopleiding begint van minstens drie maanden, kan sinds 1 september onder bepaalde voorwaarden aanspraak maken op een knelpuntpremie. De premie bedraagt 3.250 euro, opgedeeld in drie olopende schijven bij de start van de opleiding, bij een succesvolle afronding en bij een daarop volgende tewerkstelling.

Met die tijdelijke maatregel wil de Vlaamse regering mensen die vandaag niet

actief zijn op de arbeidsmarkt stimuleren om een opleiding te volgen. Bijvoorbeeld jongeren zonder werk of opleiding, nieuwkomers of mensen die vandaag bewust niet aan de slag zijn. Ann Vermorgen, nationaal secretaris voor het Vlaams ACV, is tevreden dat de regering het advies van de sociale partners heeft gevolgd: 'Een langdurige opleiding volgen is vaak financieel een hele horde, waarbij elke ondersteuning helpt. We hopen dat de premie in de toekomst verlengd wordt en breder zal worden toegepast.' ■

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel ~ e-mail: info@visieredactie.be ~ Lezersbrieven lezers@visieredactie.be ~ Abonnementen jennifer.lavers@acv-csc.be - 02 244 32 81 ~ Verantwoordelijke uitgever Bart Vannetelbosch ~ Redactie Simon Bellens, Lies Van der Auwera, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Djoen Ariën, Lieven Bax, Sim Geerts, Tinne Van Woensel, Rooni Theeboom, David Vanbellinghen ~ Hoofdreductie An-Sofie Bessemans, Wim Troch ~ Vormgeving Gevaert Graphics ~ Druk Coldset Printing Partners ~ Visie verschijnt tweewekelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC META, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten

Van de 'hypocriete' noodkreet van werkgevers tot echte waardering voor huishoudhulpen

Niemand ontkent nog de nood aan een nieuwe financiering van de dienstchequesector. Werkgevers eisen een hogere subsidie van de Vlaamse Regering, maar elke extra euro moet naar de huishoudhulpen gaan, vindt het ACV.

– Tekst **Simon Bellens**

Verhoog de waarde van een dienstcheque per direct met 5 euro.' De oproep van de werkgeversfederaties in de dienstchequesector kwam er vorige week met de nodige stampij. 'Dit is een noodkreet, de sector staat op omkantelen. Zonder extra middelen dreigen faillissementen.' Niet noodzakelijk de klanten moeten meer betalen, vinden de werkgevers, wel een hogere subsidie van de Vlaamse overheid moet de sector zuurstof geven.

Hoewel twee derde van de dienstchequebedrijven, volgens de bevoegde overheid, geen financiële problemen heeft, baart de financiering van de sector al langer zorgen. Kleinere, meer sociaal gedreven werkgevers, vaak voortgevloeid uit gemeentelijke werkgelegenheidsagentschappen, krijgen het financieel steeds moeilijker. Zelfs de grootste spelers, waarvoor de meeste huishoudhulpen werken, zien jaarlijks hun (nog steeds riante) winstmarges dalen.

Kris Vanautgaerden van ACV Voeding en Diensten erkent dat er iets moet veranderen. 'In reële termen zijn de lonen van de huishoudhulpen er de voorbije tien jaar op achteruitgegaan. De lonen schommelen maar net boven de armoedegrens.'

Maar de noodkreet van de werkgevers klinkt volgens hem bijzonder hypocriet. 'De grote, commerciële bedrijven beweren het nu op te nemen voor hun personeel en voor de kleinere spelers. Tegelijkertijd vertikken ze het om zelfs maar de meest elementaire welzijnsregels in acht te nemen voor hun werknemers, ondanks de grove gezondheidsproblemen in de sector. En de kleinere spelers kopen ze zelf op om hun eigen winstmarges gaaf te houden.'

Gewend aan gratis geld

Waar de werkgeversfederaties op uit zijn, is onvoorwaardelijke opslag, aldus Vanautgaerden. 'Van de 5 euro extra willen ze maar 1 euro aan de lonen voor de huishoudhulpen besteden. Beter zou zijn mocht het beleid hogere subsidies voor werkgevers koppelen aan meer omkadering, en een betere begeleiding van het personeel. Het gebruik van subsidies moet verantwoord en gecontroleerd worden. De sector is te lang gewend geraakt aan gratis geld, zonder kwaliteitsgaranties.'

Volgens de vakbonden moet het huidige systeem weliswaar helemaal worden herbekeken. 'Maar wel zodat elke bijkomende euro naar de huishoudhulpen gaat. Dividenden aan aandeelhouders horen niet thuis in een gesubsidieerde sector die momenteel niet garant kan staan voor een waardig inkomen en een goede gezondheid.'

Vlaams minister van Werk Jo Brouns (cd&v) staat vooralsnog niet te springen voor een hogere dienstchequeprijs. 'We moeten eerlijk zijn', reageerde hij op de werkgeversoproep. 'Op dit ogenblik hebben we geen marge binnen de Vlaamse overheid om onze bijdrage nog op te trekken. En de cheques zullen ook niet meteen duurder gemaakt worden.'

'Wij verwachten niet dat er voor de verkiezingen van 2024 nog iets aan de financiering zal veranderen', is Ben Debognies van ACV Voeding en Diensten teleurgesteld maar realistisch. 'De urgentie is hoog, maar in volle campagne willen de partijen hun kiespubliek niet tegen de borst stuiten.'

Doorgroeien

Vandaag kosten dienstcheques in Vlaanderen aan gebruikers 9 euro per uur, en zelfs maar 7,2 euro na fiscale aftrek. Sinds 2014 is die prijs niet meer gestegen. De overheid past voor bedrijven nog zo'n 18 euro bij. Gemiddeld houdt een dienstchequewerker daar een brutoloon van ongeveer 13,5 euro per uur aan over. Goed 800.000 Vlaamse gezinnen maken gebruik van het systeem.

'Uit gesprekken met gebruikers merken we wel dat er marge is om de prijs voor een dienstcheque te verhogen', aldus Kris Vanautgaerden. Eerder verhoogden Brussel en het Waals Gewest al de prijs van een dienstcheque.

Een hogere prijs voor de klanten is een van de acht maatregelen die ACV Voeding en Diensten voorstelt om de toekomst van de sector te hertekenen. Samen met Netwerk tegen Armoede, verschillende vrouwenorganisaties en organisaties voor mensen met een migratieachtergrond, wil de vakbond onder meer een betere verloning, meer aandacht voor gezondheidsklachten – zoals spier- en gewrichtsproblemen of het werk met schadelijke producten – en verplichte vormingen zodat werknemers in de sector kunnen doorgroeien.

Hun visie voor een hervormde, gezonde dienstchequesector zetten de partners al uiteen bij de politieke partijen. 'Zodat we kunnen wegen op de verkiezingsprogramma's', aldus Ben Debognies, 'en met de bedoeling om de hoognodige hervorming van de sector in het volgende regeerakkoord te krijgen.'

'De oorspronkelijke sociale doelstellingen van de dienstchequesector moeten opnieuw centraal komen te staan', besluit Vanautgaerden. 'De sector zorgt voor de instroom van kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Meer dan de helft van de werknemers heeft een buitenlandse afkomst, meer dan een derde is 50-plus, en 98 procent is een vrouw. Zij zorgen voor een enorme maatschappelijke meerwaarde en mogen daarvoor veel meer gewaardeerd worden.' ■

VIER VRAGEN AAN DE VAKBOND IN OEKRAÏNE

'Na de oorlog moet de sociale dialoog opnieuw centraal staan'

Aleksander Shubin en Petro Tuley werken voor de twee belangrijkste vakbonden in Oekraïne, de FPU en de KVPU.

– Tekst **Simon Bellens/Oleg Bernaz**

Hoe heeft de oorlog de Oekraïense economie veranderd?
TULEY – 'Door de oorlog is de Oekraïense export al zeker met 35 procent afgenomen. De Russische bezetting van de kerncentrale in Zaporizja is ook een echt gevaar voor de bevolking.'
SHUBIN – 'Het Kremlin wil de Oekraïense economie vernietigen. We verliezen de werknemers die de motor zouden moeten zijn van de heropbouw, dat is erg tragisch. En wie gevlucht is, keert niet altijd terug naar huis.'

Hoe is de relatie van de vakbonden met de regering-Zelensky?
SHUBIN – 'De oorlog heeft de sociale dialoog verzwakt, maar wij hopen dat die na de oorlog weer een centrale plaats zal krijgen. Iedereen in Oekraïne is het erover eens dat president Zelensky de oorlog goed aanvoert, maar neoliberale krachten in het parlement proberen van deze periode te profiteren om de vakbonden te verzwakken en arbeidsrelaties aan te tasten. Wij verzetten ons tegen alles dat werknemers kan verarmen.'

Kunnen jullie een einde aan de oorlog zien?
SHUBIN – 'Jullie grootouders en de generaties daarvoor gingen de straat op om een stabiele rechtstaat en welvaartstaat op te bouwen. Net zoals zij vechten wij vandaag voor onze rechten en voor onze vrijheid. Er is geen vrijheid zonder strijd voor

vrijheid. Velen vragen zich af waarom wij geen einde maken aan de oorlog, maar zij mogen de strijd van hun eigen voorouders niet vergeten.'
TULEY – 'Het Europees Parlement heeft Oekraïne aanwijzingen gegeven over hoe tot de Europese Unie toe te treden. Tegelijk met de oorlog zijn we ons land daarvoor aan het hervormen.'
SHUBIN – 'Ons politieke systeem is nog niet vrij van corruptie en de erfenis van het sovjetijdperk brengt obstakels met zich mee. Maar die bladzijde willen we nu definitief omslaan.'

Volgens sommigen heeft de NAVO Poetin uitgedaagd door alsmaar uit te breiden. Hoe zien jullie dat?
SHUBIN – 'Elke oorlog is een tragedie, maar soms is het heel duidelijk wie de schuldige is. Wij hebben Poetins agressie niet uitgelokt.'
TULEY – 'Rusland beschouwt landen zoals Oekraïne, Wit-Rusland, Moldavië en Georgië als zijn eigendom. Wij accepteren dat niet meer. Wij willen democratie en rechtvaardigheid, en zetten koers naar Europese integratie.'
SHUBIN – 'Tijdens de sovjetperiode verruilden gewone mensen hun vrijheid voor basismiddelen, zoals gas en elektriciteit, die Rusland verstrekke. Nu heeft de Oekraïense bevolking de bewuste keuze gemaakt om niet langer door de knieën te gaan voor Rusland.' ■

'Eindelijk kan ik weer cola kopen voor mijn kinderen'

Werknemers in schulden zien niet alleen een groot deel van hun loon, maar ook hun waardigheid verdwijnen. Of er nu beslag op het loon gelegd wordt door een gerechtsdeurwaarder, of dat ze een laatste uitweg zoeken via collectieve schuldenregeling, ingrijpend is het altijd. 'Dit is een aanslag op elk aspect van je leven.'

→ Tekst **Lies Van der Auwera** → Illustratie **Rutger Van Parys**

Sammy* (50) werkt bij een bekende bussenfabrikant. Zo'n tien jaar geleden kwam hij na een echtscheiding in financiële moeilijkheden. Het huis werd ruim onder de waarde verkocht en Sammy moest samen met zijn ex-partner 60.000 euro afbetalen aan de bank. Vier jaar geleden deed Sammy een beroep op een schuldbemiddelaar. Zijn inkomen gaat nu integraal naar de bemiddelaar, die hem daarna leefgeld uitkeert. 'Maar het is krabben', vertelt Sammy. 'Ik leef van dag tot dag en hoop dat er niets misgaat. Op reis gaan, fitness, dat kan ik me allemaal niet veroorloven. Maar ik ben lang niet de enige.'

Sammy heeft nog een weg af te leggen. Pas over vijf en een half jaar zal hij 'schuldenvrij' zijn.

Cola na negen jaar

Wie schulden maakt, lijkt vaak weg te zinken in een bodemloze put. Het verhaal van Harald (48) geeft daarom een sprankje hoop. Sinds november is

Wij zien vaak collega's in geldnood of met schulden. Er zijn veel meer werkende armen dan vroeger.

→ **JACKIE VANHYFTE, ADIENT**

hij schuldenvrij. 'Vandaag kan ik eindelijk weer cola kopen voor mijn kinderen. Maar negen jaar ben ik door de hel gegaan. Na mijn scheiding raakte ik in financiële problemen. Op een bepaald moment kreeg ik maar 50 euro leefgeld per maand. Dat was zwarte sneeuw zien. Ik ben al die tijd blijven doorwerken. Vaak had ik de laatste dagen van de maand geen eten, toch fietste ik elke dag 20 kilometer naar het werk.'

Met veel volharding is Harald uit zijn schuldenput geraakt. Afgelopen zomer is hij voor de eerste keer sinds negen jaar weer op vakantie naar de Ardennen gegaan.

Schulden zijn vaak taboe. Toch leeft het op de werkvloer, beaamt Jackie Vanhyfte (53), hoofdafgevaardigde bij autostoelenfabrikant Adient. 'Wij zien vaak collega's in geldnood of met schulden. Er zijn veel meer werkende armen dan vroeger. Vooral jongere werknemers eigenlijk. Onze rol schuift steeds meer op in de richting van maatschappelijk werker. Mensen komen sneller met hun problemen naar ons. En ja, meestal gaat het over geldproblemen.'

Mensen met schulden komen in een kluwen terecht. Vaak weten ze zelf amper in welk systeem ze zitten. Ook dat ervaart Vanhyfte: 'Soms krijgen wij de vraag *Waarom heb ik mijn loon niet gehad?* Als we dat nagaan, blijkt dat collega's bijvoorbeeld onder loonbeslag

zitten, zonder dat ze dat zelf weten.' Dat je baas wél op de hoogte is, is een bijkomende zorg. Zo kan Sammy bijvoorbeeld geen elektrische fiets aanschaffen via het werk: 'Je voelt je alsof je op een zwarte lijst terecht komt.'

Kluwen

Hoe kan je loon eigenlijk 'afgepakt' worden? Dat kan afdwongen worden via loonbeslag of loonoverdracht. Of je kunt er zelf mee akkoord gaan in het kader van budgetbeheer, of door een collectieve schuldenregeling aan te vragen. Het ene systeem is het andere niet. Zo wordt loonbeslag opgelegd door een gerechtsdeurwaarder, die de werkgever op de hoogte brengt. Vanaf dat moment is de werkgever verplicht om een deel van het loon door te storten aan de gerechtsdeurwaarder. Die betaalt dan openstaande facturen bij een of meerdere schuldeisers. Weigeren kan niet, want het is een gedwongen uitvoering die werd uitgesproken door een rechter.

Uit cijfers die het ACV recent opvroeg bij een sociaal secretariaat blijkt dat een op de 100 bedienden onder loonbeslag valt. Bij arbeiders is dat zelfs het dubbele.

Anders werkt de collectieve schuldenregeling, vaak het laatste redmiddel voor wie geen uitweg meer ziet. Bij de

collectieve schuldenregeling moet er een vonnis van de arbeidsrechtbank zijn. Vervolgens wordt een afbetalingsplan opgesteld dat maximaal zeven jaar mag duren.

Min Berghmans van SAM steunpunt Mens en Samenleving verduidelijkt: 'Als je in een straatje zonder eind dreigt terecht te komen, kun je vragen om toegelaten te worden tot de collectieve schuldenregeling. Het hele inkomen van de schuldenaar komt terecht op de rekening van de schuldbemiddelaar. Vervolgens stort die leefgeld terug aan de schuldenaar. De rest dient om openstaande schulden af te betalen. Ook de werkgever is in dit geval verplicht om het loon door te storten aan de schuldbemiddelaar.'

Het systeem van collectieve schuldenregeling beoogt een 'nieuwe start', zodat je na afloop schuldenvrij door het leven kunt gaan. De arbeidsrechtbank kan zelfs een deel kwijtschelden. Maar de impact ervan op iemands leven en waardigheid kun je moeilijk overschatten, aldus Berghmans: 'Dit is een enorme ingreep in je leven, want je hele vermogen wordt in rekening gebracht. Ook je huis zou bijvoorbeeld verkocht kunnen worden. Handelaars die failliet gaan, zijn eigenlijk beter af dan een particulier. De zelfstandige ziet normaal zijn schulden kwijtgescholden na een faillissement en kan zijn inkomen dadelijk opnieuw zelf ontvangen, terwijl een particulier jarenlang gebonden is aan een strikt budget.'

Eind 2022 zaten in totaal 31.764 personen in het Vlaams Gewest in collectieve schuldenregeling, ongeveer 0,6 procent van de bevolking ouder dan 18 jaar. Het systeem is in dalende lijn sinds 2015. Maar er heerst dan ook wel wat wantrouwen.

Hervorming in de maak

Een 'nieuwe start' mag dan het beoogde doel zijn, toch zijn er nog veel mankementen aan de collectieve schuldenregeling. Te star, te weinig leefgeld om rond te komen, te weinig inspraak ... zijn maar enkele bekommernissen die de Hoge Raad voor Justitie eind 2022 al uitte.

Een herziening van de minnelijke en gerechtelijke invordering is nodig. Meerdere voorstellen liggen op de politieke tekentafel, vertelt Sandra Rosvelts van beweging.net: 'Die moet erop gericht zijn mensen met schulden zo snel mogelijk te helpen. Schulden mogen niet uit de hand lopen door allerlei kosten die er in de minnelijke en gerechtelijke invorderingsprocedure bijgerekend worden. Vroegdetectie en een snelle doorverwijzing naar schuldbemiddeling zijn essentieel. Ook een centralisering van alle schulden in één afbetalingsplan, waarbij de openstaande schulden op een haalbaar en menswaardig ritme worden afbetaald, kan veel miserie voorkomen. We rekenen op de federale regering om te komen tot een menswaardig systeem.' ■

→ www.hetacv.be/loonbeslag

*Sammy is een schuilnaam

VERLOF DWINGENDE REDEN

Wat als mijn kind plots ziek is en mijn verlofdagen op zijn?

Is je kind plots ziek en heb je geen verlofdagen meer? Dan kun je familiaal verlof of verlof om dwingende redenen opnemen. Je werkgever mag je dat niet weigeren. Als je voltijds werkt, mag je niet meer dan tien dagen per kalenderjaar verlof om dwingende redenen opnemen. Als je deeltijds werkt, is dat maximum beperkt in verhouding tot je arbeidsprestaties. De dagen verlof om dwingende redenen zijn in principe onbetaald, maar mogen niet leiden tot een vermindering van bijvoorbeeld je eindejaarspremie of andere bij cao toegekende voordelen. In sommige sectoren en ondernemingen is geregeld dat een aantal van die dagen toch betaald worden.

Heb je meer tijd nodig, dan kun je desnoods verlof zonder wedde aanvragen. In bredere juridische zin betekent dat een schorsing van je arbeidscontract door overmacht. Je behoudt dus wel je functie, maar je bouwt in die periode geen rechten op voor de sociale zekerheid.

Twintig betaalde vakantiedagen per jaar is het wettelijke minimum voor alle werknemers in België. Daarmee loopt België achter op de rest van Europa. Het ACV wil dat elke voltijdse werknemer minstens 25 verlofdagen per jaar heeft. Die vijf extra dagen moeten alle werknemers, en ouders in het bijzonder, in staat stellen om een beter evenwicht te vinden tussen werk en privéleven.

Vacatures (m/v/x)

ACVBIE-CSCBIE zoekt

- Vakbondssecretaris – Brussel & Vlaams-Brabant – voltijds
- Administratief medewerker – Gent – 80%

ACV Brussel - Vlaams Brabant zoekt

- Allround Technieker Onderhoud – Brussel – voltijds
- Onthaalbediende – Brussel – voltijds

hetacv.be/jobs

Pasar zoekt

- Medewerker ledenadministratie – Schaarbeek – voltijds

pasar.be/vacatures

FEITEN

Pieter Bruggeman start in 1884 een zaak van geestrijke dranken en wijn, die uitmond in een distilleerderij langs het kanaal Gent-Terneuzen. Later wordt er ook bakkersgist geproduceerd, en vanaf 1989 legt de fabriek zich uitsluitend op gist toe. Vandaag werken op de site in Gent 98 arbeiders en 101 bedienden.

Bakkersgist van Algist Bruggeman

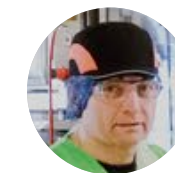
Wie kent ze niet, de geel-blauwe zakjes en kubusjes bakkersgist? Maar naast thuisbakkers in de Benelux vindt het werk van Henk Boone (59) en zijn collega's ook de weg naar kleine en grote bakkerijen wereldwijd.

- Tekst **An-Sofie Bessemans**
- Foto's **Wouter Van Vooren**

SVEN DE WOLF (49), automation engineer

'We produceren een 60-tal soorten gist. Niet alleen voor bakkerijproducten, ook voor pizzadeeg, bier, wijn, sterkedrank en probiotica. Op vraag van onze klanten experimenteren we met smaak, houdbaarheid, of de snelheid waarmee een product kan rijzen.'

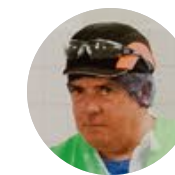
MARNIX VAN LEEUWEN (55), meestergast goederenhandeling

'Het familiebedrijf is vandaag deel van een multinational. Dat heeft ook onze syndicale werking veranderd. Maar we blijven inzetten op solidariteit. Tijdens de pandemie heeft onze delegatie een extraatje kunnen bedingen. Niet alleen voor wie werkte, maar ook voor wie ziek was.'

PAUL DE LA RIVIÈRE (59), fermentatie

'De Gentse kanaalzone is voor ons heel belangrijk. Onze grondstoffen én producten worden veelal vervoerd via binnenscheepvaart. De ligging is een troef voor de groep om in onze fabriek te blijven investeren. Zoals recent met een windmolen of de nieuwe afdeling zuurdesem.'

HENK BOONE (59), operator gistcrème

'De aanwezigheid van omliggende bedrijven uit de chemiesector maakt ook dat we goeie cao's kunnen sluiten, want iedereen hier zoekt medewerkers. Er wordt omgekeerd ook wel veel verwacht van mensen. Ons werk is fysiek minder zwaar en veiliger geworden door de automatisering, maar we moeten met minder mensen meer machines in de gaten houden. Uiteindelijk moeten werknemers en werkgever allebei zorg dragen voor het werk.'

1. FILM LA SYNDICALISTE

Het waargebeurde verhaal van de Ierse vakbondsleider Maureen Kearney, die als klokkenluider geheime afspraken naar buiten bracht om 50.000 jobs te redden, levert een Frans-Duitse vakbondsthiller op. Ze deed de Franse nucleaire industrie daveren. De film bekijken kan onder meer op het filmplatform van Proximus, Telenet of andere streaming-diensten.

2. THEATER

Dikke Freddy Forever

Dikke Freddy stapt met zijn correspondentie onder de arm het podium op. In vaak humoristische, maar vooral trefzekere brieven kaart Erik Vlamincq, alias Dikke Freddy, de armoede en ongelijkheid aan. Passeren de revue: het OCMW, reisbureaus, de Koning der Belgen, de burgemeester der Antwerpenaren en zowat alle ministeries, van Welzijn tot Tewerkstelling en van Volksgezondheid tot Huisvesting.

~ Vanaf 17 oktober
www.begeerte.be

3. EXPO

90's nostalgie

Het internet, de gsm, commerciële televisie ... Het was allemaal gloednieuw in de jaren 90. Dertig jaar later kunnen we ons geen wereld zonder inbeelden. Alles leek plots mogelijk, maar was dat echt zo? Ontdek met in het Huis van Alijn hoe de jaren 90 ons dagelijks leven in sneltempo veranderde. ■

~ Tot 21 april 2024 in Gent
www.huisvanalijn.be

Breintrein

8			5	1	2	3
	3			9		6
		1	8			
						9
9			1	7		
		2			5	3
1	2		8			
	6				4	8
	9	2	7			

Factcheck.

De stop op indexering van de huur is niet meer nodig

De piek van de energieprijzen ligt al even achter ons, maar toch zijn ze nog dubbel zo hoog als twee jaar geleden. Daardoor blijft de situatie moeilijk voor mensen met een laag inkomen en voor huurders van slecht geïsoleerde woningen.

Vanaf eind september mogen Vlaamse huurprijzen weer geïndexeerd worden. In de strijd tegen de hoge energieprijzen bevroedde Vlaams minister van Wonen Matthias Diependaele (N-VA) vorig jaar de huurprijzen voor woningen met een laag energielabel. Verhuurders mochten de prijzen niet indexeren van woningen met een label E en F, en slechts gedeeltelijk van woningen met een D-label.

Joy Verstichele van het Vlaams Huurdersplatform vreest voor de gevolgen als de huurprijzen weer mogen geïndexeerd worden. 'Gemiddeld kunnen de huurprijzen zo'n 30 tot 40 euro per maand stijgen. Dat lijkt

misschien niet veel in vergelijking met de inflatie, maar we mogen niet vergeten dat die huurders daarbovenop nog steeds een hoge energiefactuur moeten betalen. De goedkoopste huurwoningen behoren doorgaans tot de slechtst geïsoleerde, die vaak worden ingenomen door huurders met een laag inkomen. Zij moeten dus al een groot deel van hun inkomen aan de huur afgeven, waardoor ze weinig tot geen ruimte hebben om prijsstijgingen op te vangen zonder op basisuitgaven te besparen.'

Expert energiearmoede bij SAAMO Stefan Goemaere deelt die bezorgdheid. 'Op dit moment lijkt het ergste achter

de rug. We zitten nu rond een prijs van 38 euro per megawattuur gas, wat zo'n tien keer lager is dan de absolute uitschieters. Maar dat is nog steeds dubbel zo veel als twee jaar geleden. Dat is vooral problematisch voor wie net geen recht heeft op het sociaal energietarief. Dat zijn niet toevallig ook die mensen die op de private huurmarkt een slecht geïsoleerde woning moeten huren. Ze besparen op het absolute basiscomfort en durven bijvoorbeeld hun verwarming niet aan te zetten. Dat leidt niet enkel tot vochtproblemen, maar heeft ook een weerslag op hun gezondheid. Voor die mensen is de crisis allesbehalve voorbij.' ■

We vragen het aan.

Piet Van den Bergh, specialist arbeidsrecht ACV

Moet mijn werkgever in een prikklok voorzien?

Volgens Europees recht mag de arbeidstijd, overuren inbegrepen, in principe maximaal 48 uur per week bedragen. Bovendien heeft de werknemer recht op minimaal 24 uur rust na zeven dagen aaneensluitende arbeid. Die Europese grens van 48 uren is geen willekeurige administratieve grens: wetenschappelijk onderzoek toont aan dat boven de 50 werkuren per week de kansen op arbeidsongevallen dramatisch stijgen en de productiviteit en de werkvoldoening significant dalen.

Het Europese Hof van Justitie stelt dat van een werknemer niet verwacht kan worden om op een objectieve manier zijn gepresteerde uren bij te houden. Hierdoor legt het Hof de verplichting bij de werkgever om de prestaties van zijn werknemers bij te houden. Dat kan met een prikklok, maar even goed met andere systemen die op betrouwbare wijze de gepresteerde uren bijhouden.

In navolging van de Europese rechtspraak stelde het Arbeidshof van Brussel al dat een werkgever die zelf geen registraties van de arbeidstijd kon voorleggen, het bewijs van de gevorderde overuren niet in de korf van de werknemer mag leggen. Het Arbeidshof veroordeelde de werkgever bijgevolg tot het betalen van overuren, ook al had de werknemer daarvan evenmin een sluitend bewijs. Lagere rechtbanken volgen die zienswijze niet steeds en blijven de bewijslast van overuren toch bij de werknemer leggen. Dergelijke uitspraken zijn duidelijk in strijd met het Europese recht. Een correcte registratie van de arbeidstijd is cruciaal voor de naleving van de Europese en Belgische arbeidsduurregels. ■

Waarom we mensen met een uitkering of pensioen meer moeten vertrouwen

– Tekst Nils De Neubourg – Foto Karijn Kakebeeke

Femke Roosma

onderzoekt sociale stelsels in diverse landen aan Tilburg University. In juni werd ze benoemd tot bijzonder hoogleraar op de den Uyl-leerstoel aan de Universiteit van Amsterdam. Ze focust op de verzorgingsstaat en sociaal beleid.

Femke Roosma onderzoekt aan de Universiteit van Amsterdam 'de verzorgingsstaat'. Een woord en idee dat vaak op scepsis wordt onthaald. 'Dat is apart hè? Het is ook wel een ouderwets woord, net iets uit de jaren 50. Het wekt de indruk dat de overheid mensen pampert, de overheid die je verzorgt van wieg tot graf.' 'Daarbovenop komt ook het beeld van een log instituut dat ver van de mensen staat, met veel regels en bureaucratie. Daardoor zou het niet in staat zijn om het geld bij de juiste mensen te krijgen.'

Ondanks alle kritiek, iedereen heeft toch vroeg of laat ons sociaal stelsel nodig? We kunnen allemaal ziek, oud of werkloos worden.

'Iedereen wil een verzorgingsstaat. De kritiek gaat vooral over de uitvoering en de perceptie van bijvoorbeeld misbruik. Al gaat dat in golven. In Nederland ijveren weer meer mensen voor een zeker niveau van bestaanszekerheid, vanuit de overheid. Een meerderheid vindt dat de regels veel te streng en dwingend zijn geworden. Die omslag viel samen met het toeslagenschandaal (waarbij 26.000 ouders door de overheid valselijk beschuldigd werden van fraude en uitkeringen moesten terugbetalen, red.). Dat schandaal maakt duidelijk hoe al die regels de bestaanszekerheid eigenlijk eerder bedreigen dan ze te verzekeren. Opvallend, want in België gaat de discussie nog heel hard over méér regels, méér controle en méér wederkerigheid.'

Wat bedoel je precies met wederkerigheid?

'De idee van voor wat, hoort wat. We willen tegenprestaties vanuit de reflex: als je een uitkering krijgt, dan moet je er wel wat voor terugdoen. Dat leidde tot

meer regels, meer complexiteit en uiteindelijk tot een groter wantrouwen tegenover het systeem.' 'Tegelijkertijd heeft iedereen door dat hij of zij die verzorgingsstaat op een bepaald punt in het leven nodig heeft. Het beeld dat iedereen ermee te maken krijgt, dat iedereen er de vruchten van plukt, zou je eigenlijk moeten versterken.'

Hoe kunnen we die negatieve spiraal doorbreken en weer focussen op dat positieve?

'Door bijvoorbeeld regelingen juist wat minder specifiek te maken, maar universeler. Dus bijvoorbeeld niet zeggen dat een armoederegeling alleen bedoeld is om schoolboeken voor de kinderen te kopen. Zulke specifieke doelen moeten we niet verbinden met de sociale zekerheid, want dat brengt weer allerlei controles met zich mee. Laat mensen zelf beslissen over wat ze met hun ondersteuning doen, en geef zorg- of welzijnsprofessionals een grotere rol om mee te kijken naar wat iemand echt nodig heeft.' 'We hebben trouwens al heel veel en grootschalige experimenten met uitkeringen gedaan. Daaruit blijkt vaak dat mensen zich dankzij vertrouwen beter gaan voelen en zo ook makkelijker werk vinden. Experimenten tonen aan dat een strenge aanpak gewoon niet werkt.'

Het idee van N-VA om een leefloon deels uit te betalen in maaltijdbonnen houdt dus geen steek?

'Je weet dat iedereen nu eenmaal een bepaalde hoeveelheid boodschappen moet doen. Maar elke situatie is anders. Voor sommige mensen is bijvoorbeeld de huishuur hoog terwijl ze goedkoop boodschappen kunnen doen, of anders-

om. Alleen met een brede ondersteuning bied je mensen kansen om uit een moeilijke situatie te raken en uiteindelijk op zoek te gaan naar werk.'

Maar is zo'n sociaal systeem op basis van vertrouwen niet juist vatbaarder voor misbruik?

'Het gros van de mensen wil eigenlijk gewoon een fijn leven hebben, zich beter voelen en werken om toch meer te kunnen besteden dan alleen een uitkering. Zo zullen de meeste mensen uiteindelijk toch gewoon willen werken of op een andere manier bijdragen. En natuurlijk bestaat er misbruik. Dat is dan wel beperkt, toch moet je dat ook niet ontkennen. Maar door te focussen op het wantrouwen kom je weer in die negatieve spiraal terecht met meer en meer regels.'

We horen soms dat de verzorgingsstaat op zijn grenzen botst. De financiële draagkracht van ons sociaal systeem is toch ook geen onbelangrijke factor?

'Dat is een terecht punt van bezorgdheid. Het is een feit dat meer mensen oud worden. Dat betekent meer kosten voor pensioenen en voor zorg. Maar je kunt daar politiek op verschillende manieren mee omgaan. Opvallend was bijvoorbeeld het verschil tussen de financiële crisis en de gezondheids crisis. Tijdens de financiële crisis was het mantra: bezuinigen, bezuinigen, bezuinigen, en dat over de hele lijn van de sociale zekerheid. Na corona zagen we het omgekeerde: er ging net meer geld naar sociale zekerheid, en sociale regelingen werden flexibeler, althans in Nederland. Zo zie je hoe een discours en politieke opvattingen bepalen hoe we omgaan met een economische klap en met crisissituaties.' ■

ACV-TRANSCOM PLEIT VOOR STRENGERE CONTROLES OP 'POLENSPRINTERS'

'Opbod naar snelle en goedkope leveringen leidt tot misbruik kleine bestelwagens'

Misbruik met kleinere bestelwagens leidt tot oneerlijke concurrentie in de transportsector. Een vernieuwd plan moet de krachten bundelen op alle politieke niveaus en zorgen voor meer controle.

Bestelwagens met een vracht onder de 3,5 ton ontsnappen vandaag aan de strengere regels voor vrachtvervoer. Een gewoon rijbewijs B is voldoende, er is geen verplichte tachograaf die de rusttijden opmeet, en de bestelwagens hoeven zich in tegenstelling tot vrachtwagens niet te houden aan de limiet van 90 kilometer per uur op de snelweg.

'Soms verdelen bedrijven de inhoud van één vrachtwagen over drie bestelwagens om sneller internationale leveringen te kunnen vervoeren', zegt Koen Ryckenboer, sectorverantwoordelijke vervoer van ACV-Transcom. 'Het probleem wordt alsmat groter. Denk maar aan de witte bestelwagens langs de snelweg, vaak zonder opschrift, met een heel klein

bakje op de bestuurderscabine waarin de chauffeurs moeten slapen.'

Polensprinters

Omdat ze vaak met een Poolse nummerplaat rondrijden, kregen de bestelwagens de bijnaam 'Polensprinters'. 'Nu glippen ze door de mazen van het net', zegt Ryckenboer. 'We vermoeden dat veel bestelwagens overladen zijn boven de 3,5 ton. Maar zonder tachograaf of kilometerheffing is er zo weinig controle. We weten eigenlijk niet eens wie aan het stuur zit.' Dat leidt tot oneerlijke concurrentie. Aan lagere lonen presteren de chauffeurs

langere uren, zonder dat werkgevers een speciale opleiding voor vrachtwagenbestuurder moeten bekostigen.

Om dat tegen te gaan, wil ACV-Transcom in de eerste plaats meer controles. 'De inspectiediensten moeten uitbreiden, meer middelen krijgen en ook toegang krijgen tot bepaalde databanken die ze vandaag niet kunnen inzien. Dat vergt gebundelde krachten op alle beleidsniveaus. Momenteel zijn we daarover in gesprek met alle kabinetten', besluit Ryckenboer. Europa schiet alvast in actie, vanaf 1 juli 2026 verplicht het ook tachografen voor bestelwagens vanaf 2,5 ton. ■

Stakingen van de baan na ontwerpakkord voor metaalsector

Goed nieuws voor de maar liefst 110.000 arbeiders van het paritair comité voor de metaal-, machine- en elektrische bouw (PC 111.01 & 111.02). De sociale partners sloten een ontwerpakkord.

Dat voorziet onder meer in een koopkrachtpremie, van 200 tot 750 euro. Het bedrag wordt bepaald door de bedrijfswinst. 'De premie was eerder dit jaar toegezegd door de regering-De Croo, reageert ACV-CSC METEA-voorzitter Lieve De Preter. 'In de praktijk bleek het toch aan heel wat voorwaarden gekoppeld. Dit jaar is geen loonsverhoging mogelijk, daarom was het voor ons extra belangrijk dat werknemers die premie wel degelijk krijgen.'

Verder stijgen vergoedingen voor privévervoer en openbaar vervoer met 12,5 procent, fietsers mogen rekenen op een vergoeding tot 0,27 euro per kilometer.

Indexeringen van 14 procent zijn voorzien op aanvullende vergoedingen bij bijvoorbeeld ziekte, tijdelijke werkloosheid of SWT. SWT-regelingen en landingsbanen worden verlengd tot eind juni 2025.

'Heel belangrijk', reageert De Preter, 'want werknemers in de metaalsector hebben heel zware beroepen, werken in shiften of zijn al op heel jonge leeftijd beginnen te werken.'

Verder maakt het ontwerpakkord ook ruimte voor onder meer een extra dag loopbaanverlof en een verbetering van het klein verlet. Tegen 2026 hebben werknemers ook recht op vijf dagen opleiding.

Dat is van vitaal belang voor alle werknemers in de sector. 'Loon- en arbeidsvoorwaarden in de hele sector gaan er zo op vooruit, ook in een kmo van vijf arbeiders. Het is op iedereen van toepassing.'

Vrijdagstakingen

Toch is het sectorakkord er niet zonder slag of stoot gekomen. 'We zitten met een zogenaamde nulmarge', aldus De Preter. 'Een loonsverhoging is sowieso uitgesloten dit jaar en hoe kleiner de marges, hoe moeilijker de onderhandelingen. Op een aantal fundamentele punten, zoals de koopkrachtpremie, liepen de onderhandelingen echt vast. Wij hebben actie gevoerd bij de Belgische sectorale werkgeversorganisatie voor technologiebedrijven Agoria en een stakingsaanzegging ingediend. Als er geen bereidheid tot onderhandelen zou komen, zouden we vanaf 1 september wekelijks staken op vrijdag.'

Die geplande 'vrijdagstakingen' zijn na het bereiken van het sectorakkord van de baan, althans voorlopig. Op 13 september werd het ontwerpakkord voorgelegd aan alle militanten. Dan volgt een nieuwe uitspraak. ■

Voetballer en actief in ACV sportersvakbond United Athletes

Simon

Mignolet

gevat
in 5
woorden

Braakliggend stuk

Voetballen zat er al in van jongs af. Samen met mijn vier jaar oudere broer schuimde ik de streek af op zoek naar geïmproviseerde voetbalveldjes. Vandaag zijn die plekjes vaak volgebouwd. Een boer uit het dorp leende ons een braakliggend stuk uit, op voorwaarde dat mijn vader het gras maaide. Mijn broer zette er een goal op, mij erin en we waren vertrokken. Voortdurend opboksen tegen iemand die ouder is, bleek achteraf gezien de perfecte training.

Down to earth

Aan de top van de voetbalwereld kun je als jonge gast van 16 jaar snel je realiteitszin verliezen. Mijn opvoeding was daartegen het beste medicijn. Hard werken en met de voeten op de grond blijven, dat heb ik echt van mijn ouders meegekregen. Profvoetballer of niet, school moest op nummer één blijven staan. Dat creëert een spanningsveld, maar het heeft er wel voor gezorgd dat ik mijn diploma politieke wetenschappen op zak heb.

Oplossingen

Titels met Club Brugge of het tijdperk met de 'gouden generatie' Rode Duivels waren hoogtepunten in mijn carrière. Maar even goed waren er moeilijke dagen op de bank of blessures: een gebroken oogkas, het EK verlaten door een kapotte knie ... Op zulke momenten valt je job weg, je kansen verkleinen ook. Dan slaat de angst toe dat je niet meer op je oude niveau raakt, dat het voorbij is Toch: hou ouder ik word, hoe beter ik obstakels kan plaatsen. Ik kijk liever naar oplossingen dan naar problemen.

Jeugdliefde

Het leven van een profvoetballer kan hectisch zijn. Maar ik heb heel wat vaste ankerpunten die voor stabiliteit zorgen. Eén daarvan is mijn vrouw en jeugdliefde Jasmien. We kennen elkaar van de middelbare school, we zaten samen in de klas toen we veertien waren. Vandaag vormen we nog steeds een team. Bij mijn twee zonen vind ik ook rust. Vanaf het moment dat ik thuiskom gaan alle beslommeringen rond de voetbalwereld de prullenmand in. Ik laat alles los en ben gewoon papa.

Eigen agenda

Mijn leven lang ben ik geleid door agenda's en schema's van anderen. Wedstrijden, trainingen, de planning van de technische staf. Je wordt deels geleefd door je entourage. Mijn week zelf plannen of een weekend vrij, dat ken ik eigenlijk niet. Na mijn carrière als profvoetballer wil ik mijn eigen agenda bepalen. In welke vorm dat dan is, dat hou ik nog voor de toekomst. Maar vandaag sta ik liefst nog met beide voeten op het veld.

WEST-VLAANDEREN

